

Verklaring van toepasselijkheid

7 augustus 2020

Onderwerp	Omschrijving	Van toepassing	Rechtvaardiging	Status	
5 Informatiebeveiligingsbeleid					
5.1.1	Beleidsregels voor informatiebeveiliging	Beleid moet worden gedefinieerd, goedgekeurd en gecommuniceerd	Ja	business requirements	Geïmplementeerd
5.1.2	Beoordelen van het informatiebeveiligingsbeleid	Het beleid voor informatiebeveiliging moet met geplande tussenpozen of als zich significante veranderingen voordoen, worden beoordeeld om te waarborgen dat het voortdurend passend, adequaat en doeltreffend is.	Ja	business requirements	Geïmplementeerd
6 Organiseren van informatiebeveiliging					
6.1 Interne organisatie					
6.1.1	Rollen en verantwoordelijkheden bij informatiebeveiliging	Alle verantwoordelijkheden bij informatiebeveiliging moeten worden gedefinieerd en toegewezen.	ja	business requirements	Geïmplementeerd
6.1.2	Scheiding van taken	Conflicterende taken en verantwoordelijkheidsgebieden moeten worden gescheiden om de kans op onbevoegd of onbedoeld wijzigen of misbruik van de bedrijfsmiddelen van de organisatie te verminderen	ja	contractuele verplichtingen	Geïmplementeerd
6.1.3	Contact met overheidsinstanties	Er moeten passende contacten met relevante overheidsinstanties worden onderhouden.	ja	wettelijke verplichtingen	Geïmplementeerd
6.1.4	Contact met speciale belangengroepen	Er moeten passende contacten met speciale belangengroepen of andere gespecialiseerde beveiligingsfora en professionele organisaties worden onderhouden.	ja	business requirements	Geïmplementeerd
6.1.5	Informatiebeveiliging in projectbeheer	Informatiebeveiliging moet aan de orde komen in projectbeheer, ongeacht het soort project	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
6.2 Mobiele apparatuur en telewerken					
6.2.1	Beleid voor mobiele apparatuur	Beleid en ondersteunende beveiligingsmaatregelen moeten worden vastgesteld om de risico's die het gebruik van mobiele apparatuur met zich meebrengt te beheren.	Ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
6.2.2	Telewerken	Beleid en ondersteunende beveiligingsmaatregelen moeten worden geïmplementeerd ter beveiliging van informatie die vanaf telewerklocaties wordt bereikt, verwerkt of opgeslagen.	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
7 Veilig personeel					
7.1 Voorafgaand aan het dienstverband					
7.1.1	Screening	Verificatie van de achtergrond van alle kandidaten voor een dienstverband moet worden uitgevoerd in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving en ethische overwegingen en moet in verhouding staan tot de bedrijfseisen, de classificatie van de informatie waartoe toegang wordt verleend en de vas	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
7.1.2	Arbeidsvoorwaarden	De contractuele overeenkomst met medewerkers en contractanten moet hun verantwoordelijkheden voor informatiebeveiliging en die van de organisatie vermelden	ja	wettelijke verplichtingen	Geïmplementeerd
7.2 Tijdens het dienstverband					
7.2.1	Directieverantwoordelijkheden	De directie moet van alle medewerkers en contractanten eisen dat ze informatiebeveiliging toepassen in overeenstemming met de vastgestelde beleidsregels en procedures van de organisatie	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
7.2.2	Bewustzijn, opleiding en training ten aanzien van informatiebeveiliging	Alle medewerkers van de organisatie en, voor zover relevant, contractanten moeten een passende bewustzijnsopleiding en -training krijgen en regelmatige bijscholing van beleidsregels en procedures van de organisatie, voor zover relevant voor hun functie.	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
7.2.3	Disciplinaire procedure	Er moet een formele en gecommuniceerde disciplinaire procedure zijn om actie te ondernemen tegen medewerkers die een inbreuk hebben gepleegd op de informatiebeveiliging.	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
7.3 Beëindiging en wijziging van dienstverband					

7.3.1	Beëindiging of wijziging van verantwoordelijkheden van het dienstverband	Verantwoordelijkheden en taken met betrekking tot informatiebeveiliging die van kracht blijven na beëindiging of wijziging van het dienstverband moeten worden gedefinieerd, gecommuniceerd aan de medewerker of contractant, en ten uitvoer worden gebracht.	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
8 Beheer van bedrijfsmiddelen					
8.1 Verantwoordelijkheid voor bedrijfsmiddelen					
8.1.1	Inventariseren van bedrijfsmiddelen	Bedrijfsmiddelen die samenhangen met informatie en informatieverwerkende faciliteiten moeten worden geïdentificeerd, en van deze bedrijfsmiddelen moet een inventaris worden opgesteld en onderhouden.	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
8.1.2	Eigendom van bedrijfsmiddelen	Bedrijfsmiddelen die in het inventarisoverzicht worden bijgehouden moeten een eigenaar hebben.	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
8.1.3	Aanvaardbaar gebruik van bedrijfsmiddelen	Voor het aanvaardbaar gebruik van informatie en van bedrijfsmiddelen die samenhangen met informatie en informatieverwerkende faciliteiten moeten regels worden geïdentificeerd, gedocumenteerd en geïmplementeerd	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
8.1.4	Teruggeven van bedrijfsmiddelen	Alle medewerkers en externe gebruikers moeten alle bedrijfsmiddelen van de organisatie die ze in hun bezit hebben bij beëindiging van hun dienstverband, contract of overeenkomst teruggeven.	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
8.2 Informatieclassificatie					
8.2.1	Classificatie van informatie	Informatie moet worden geclassificeerd met betrekking tot wettelijke eisen, waarde, belang en gevoeligheid voor onbevoegde bekendmaking of wijziging.	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
8.2.2	Informatie labelen	Om informatie te labelen moet een passende reeks procedures worden ontwikkeld en geïmplementeerd in overeenstemming met het informatieclassificatieschema dat is vastgesteld door de organisatie.	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
8.2.3	Behandelen van bedrijfsmiddelen	Procedures voor het behandelen van bedrijfsmiddelen moeten worden ontwikkeld en geïmplementeerd in overeenstemming met het informatieclassificatieschema dat is vastgesteld door de organisatie.	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
8.3 Behandelen van media					
8.3.1	Beheer van verwijderbare media	Voor het beheren van verwijderbare media moeten procedures worden geïmplementeerd in overeenstemming met het classificatieschema dat door de organisatie is vastgesteld.	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
8.3.2	Verwijderen van media	Media moeten op een veilige en beveiligde manier worden verwijderd als ze niet langer nodig zijn, overeenkomstig formele procedures	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
8.3.3	Media fysiek overdragen	Media die informatie bevatten, moeten worden beschermd tegen onbevoegde toegang, misbruik of corruptie tijdens transport.	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
9 Toegangsbeveiliging					
9.1 Bedrijfseisen voor toegangsbeveiliging					
9.1.1	Beleid voor toegangsbeveiliging	Een beleid voor toegangsbeveiliging moet worden vastgesteld, gedocumenteerd en beoordeeld op basis van bedrijfs- en informatiebeveiligingseisen	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
9.1.2	Toegang tot netwerken en netwerkdiensten	Gebruikers moeten alleen toegang krijgen tot het netwerk en de netwerkdiensten waarvoor zij specifiek bevoegd zijn.	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
9.2 Beheer van toegangsrechten van gebruikers					
9.2.1	Registratie en uitschrijving van gebruikers	Een formele registratie- en uitschrijvingsprocedure moet worden geïmplementeerd om toewijzing van toegangsrechten mogelijk te maken.	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd

9.2.2	Gebruikers toegang verlenen	Een formele gebruikerstoegangsverleningsprocedure moet worden geïmplementeerd om toegangsrechten voor alle typen gebruikers en voor alle systemen en diensten toe te wijzen of in te trekken.	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
9.2.3	Beheren van speciale toegangsrechten	Het toewijzen en gebruik van bevoorrechte toegangsrechten moeten worden beperkt en gecontroleerd	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
9.2.4	Beheer van geheime authenticatie-informatie van gebruikers	Het toewijzen van geheime authenticatie-informatie moet worden beheerst via een formeel beheersproces	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
9.2.5	Beoordeling van toegangsrechten van gebruikers	Eigenaren van bedrijfsmiddelen moeten toegangsrechten van gebruikers regelmatig beoordelen	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
9.2.6	Toegangsrechten intrekken of aanpassen	De toegangsrechten van alle medewerkers en externe gebruikers voor informatie en informatieverwerkende faciliteiten moeten bij beëindiging van hun dienstverband, contract of overeenkomst worden verwijderd, en bij wijzigingen moeten ze worden aangepast	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
9.3	Gebruikersverantwoordelijkheden				
9.3.1	Geheime authenticatie-informatie gebruiken	Van gebruikers moet worden verlangd dat zij zich bij het gebruiken van geheime authenticatie-informatie houden aan de praktijk van de organisatie.	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
9.4	Toegangsbeveiliging van systeem en toepassing				
9.4.1	Beperking toegang tot informatie	Toegang tot informatie en systeemfuncties van applicaties moet worden beperkt in overeenstemming met het beleid voor toegangscontrole	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
9.4.2	Beveiligde inlogprocedures	Indien het beleid voor toegangsbeveiliging dit vereist, moet toegang tot systemen en toepassingen worden beheerst door een beveiligde inlogprocedure	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
9.4.3	Systeem voor wachtwoordbeheer	Systemen voor wachtwoordbeheer moeten interactief zijn en sterke wachtwoorden waarborgen	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
9.4.4	Speciale systeemhulpmiddelen gebruiken	Het gebruik van systeemhulpmiddelen die in staat zijn om beheersmaatregelen voor systemen en toepassingen te omzeilen moet worden beperkt en nauwkeurig worden gecontroleerd.	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
9.4.5	Toegangsbeveiliging op programmabroncode	Toegang tot de programmabroncode moet worden beperkt.	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
10	Cryptografie				
10.1	Cryptografische beheersmaatregelen				
10.1.1	Beleid inzake het gebruik van cryptografische beheersmaatregelen	Ter bescherming van informatie moet een beleid voor het gebruik van cryptografische beheersmaatregelen worden ontwikkeld en geïmplementeerd	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
10.1.2	Sleutelbeheer	Met betrekking tot het gebruik, de bescherming en de levensduur van cryptografische sleutels moet tijdens hun gehele levenscyclus een beleid worden ontwikkeld en geïmplementeerd.	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
11	Fysieke beveiliging en beveiliging van de omgeving				
11.1	Beveiligde gebieden				
11.1.1	Fysieke beveiligingszone	Beveiligingszones moeten worden gedefinieerd en gebruikt om gebieden te beschermen die gevoelige of essentiële informatie en informatieverwerkende faciliteiten bevatten.	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
11.1.2	Fysieke toegangsbeveiliging	Beveiligde gebieden moeten worden beschermd door passende toegangsbeveiliging om ervoor te zorgen dat alleen bevoegd personeel toegang krijgt	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
11.1.3	Kantoren, ruimten en faciliteiten beveiligen	Voor kantoren, ruimten en faciliteiten moet fysieke beveiliging worden ontworpen en toegepast.	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
11.1.4	Beschermen tegen bedreigingen van buitenaf	Tegen natuurrampen, kwaadwillige aanvallen of ongelukken moet fysieke bescherming worden ontworpen en toegepast	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
11.1.5	Werken in beveiligde gebieden	Voor het werken in beveiligde gebieden moeten procedures worden ontwikkeld en toegepast	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd

11.1.6	Laad- en loslocatie	Toegangspunten zoals laad- en loslocaties en andere punten waar onbevoegde personen het terrein kunnen betreden, moeten worden beheerst, en zo mogelijk worden afgeschermd van informatieverwerkende faciliteiten om onbevoegde toegang te vermijden.	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
11.2 Apparatuur					
11.2.1	Plaatsing en bescherming van apparatuur	Apparatuur moet zo worden geplaatst en beschermd dat risico's van bedreigingen en gevaren van buitenaf, alsook de kans op onbevoegde toegang worden verkleind	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
11.2.2	Nutsvoorzieningen	Apparatuur moet worden beschermd tegen stroomuitval en andere verstoringen die worden veroorzaakt door ontregelingen in nutsvoorzieningen	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
11.2.3	Beveiliging van bekabeling	Voedings- en telecommunicatiekabels voor het versturen van gegevens of die informatiediensten ondersteunen, moeten worden beschermd tegen interceptie, verstoring of schade	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
11.2.4	Onderhoud van apparatuur	Apparatuur moet correct worden onderhouden om de continue beschikbaarheid en integriteit ervan te waarborgen	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
11.2.5	Verwijdering van bedrijfsmiddelen	Apparatuur, informatie en software mogen niet van de locatie worden meegenomen zonder voorafgaande goedkeuring	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
11.2.6	Beveiliging van apparatuur en bedrijfsmiddelen buiten het terrein	Bedrijfsmiddelen die zich buiten het terrein bevinden, moeten worden beveiligd, waarbij rekening moet worden gehouden met de verschillende risico's van werken buiten het terrein van de organisatie	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
11.2.7	Veilig verwijderen of hergebruiken van apparatuur	Alle onderdelen van de apparatuur die opslagmedia bevatten, moeten worden geverifieerd om te waarborgen dat gevoelige gegevens en in licentie gegeven software voorafgaand aan verwijdering of hergebruik zijn verwijderd of veilig zijn overschreven	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
11.2.8	Onbeheerde gebruikersapparatuur	Gebruikers moeten ervoor zorgen dat onbeheerde apparatuur voldoende beschermd is.	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
11.2.9	"" Clear desk'- en 'clear screen'-beleid	Er moet een 'clear desk'-beleid voor papieren documenten en verwijderbare opslagmedia en een 'clear screen'-beleid voor informatieverwerkende faciliteiten worden ingesteld.	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
12 Beveiliging bedrijfsvoering					
12.1 Bedieningsprocedures en verantwoordelijkheden					
12.1.1	Gedocumenteerde bedieningsprocedures	Bedieningsprocedures moeten worden gedocumenteerd en beschikbaar gesteld aan alle gebruikers die ze nodig hebben.	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
12.1.2	Wijzigingsbeheer	Veranderingen in de organisatie, bedrijfsprocessen, informatieverwerkende faciliteiten en systemen die van invloed zijn op de informatiebeveiliging moeten worden beheerst.	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
12.1.3	Capaciteitsbeheer	Het gebruik van middelen moet worden gemonitord en afgestemd, en er moeten verwachtingen worden opgesteld voor toekomstige capaciteitseisen om de vereiste systeemprestaties te waarborgen	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
12.1.4	Scheiding van ontwikkel-, test- en productieomgevingen	Ontwikkel-, test- en productieomgevingen moeten worden gescheiden om het risico van onbevoegde toegang tot of veranderingen aan de productieomgeving te verlagen.	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
12.2 Bescherming tegen malware					
12.2.1	Beheersmaatregelen tegen malware	Ter bescherming tegen malware moeten beheersmaatregelen voor detectie, preventie en herstel worden geïmplementeerd, in combinatie met een passend bewustzijn van gebruikers.	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
12.3 Back-up					
12.3.1	Back-up van informatie	Regelmatig moeten back-upkopieën van informatie, software en systeemafbeeldingen worden gemaakt en getest in overeenstemming met een overeengekomen back-upbeleid.	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
12.4 Verslaggeving en monitoren					

12.4.1	Gebeurtenissen registreren	Logbestanden van gebeurtenissen die gebruikersactiviteiten, uitzonderingen en informatiebeveiligingsgebeurtenissen registreren, moeten worden gemaakt, bewaard en regelmatig worden beoordeeld	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
12.4.2	Beschermen van informatie in logbestanden	Logfaciliteiten en informatie in logbestanden moeten worden beschermd tegen vervalsing en onbevoegde toegang	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
12.4.3	Logbestanden van beheerders en operators	Activiteiten van systeembeheerders en -operators moeten worden vastgelegd en de logbestanden moeten worden beschermd en regelmatig worden beoordeeld.	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
12.4.4	Kloksynchronisatie	De klokken van alle relevante informatieverwerkende systemen binnen een organisatie of beveiligingsdomein moeten worden gesynchroniseerd met één referentietijdbron	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
12.5	Beheersing van operationele software				
12.5.1	Software installeren op operationele systemen	Om het op operationele systemen installeren van software te beheersen moeten procedures worden geïmplementeerd.	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
12.6	Beheer van technische kwetsbaarheden				
12.6.1	Beheer van technische kwetsbaarheden	Informatie over technische kwetsbaarheden van informatiesystemen die worden gebruikt moet tijdig worden verkregen, de blootstelling van de organisatie aan dergelijke kwetsbaarheden moet worden geëvalueerd en passende maatregelen moeten worden genomen om het risico dat ermee samenhangt aan te pakken.	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
12.6.2	Beperkingen voor het installeren van software	Voor het door gebruikers installeren van software moeten regels worden vastgesteld en geïmplementeerd.	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
12.7	Overwegingen betreffende audits van informatiesystemen				
12.7.1	Beheersmaatregelen betreffende audits van informatiesystemen	Auditeisen en -activiteiten die verificatie van uitvoeringssystemen met zich meebrengen, moeten zorgvuldig worden gepland en afgestemd om bedrijfsprocessen zo min mogelijk te verstoren	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
13	Communicatiebeveiliging				
13.1	Beheer van netwerkbeveiliging				
13.1.1	Beheersmaatregelen voor netwerken	Netwerken moeten worden beheerd en beheerst om informatie in systemen en toepassingen te beschermen.	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
13.1.2	Beveiliging van netwerkdiensten	Beveiligingsmechanismen, dienstverleningsniveaus en beheerseisen voor alle netwerkdiensten moeten worden geïdentificeerd en opgenomen in overeenkomsten betreffende netwerkdiensten. Dit geldt zowel voor diensten die intern worden geleverd als voor uitbestede diensten	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
13.1.3	Scheiding in netwerken	Groepen van informatiediensten, -gebruikers en -systemen moeten in netwerken worden gescheiden.	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
13.2	Informatietransport				
13.2.1	Beleid en procedures voor informatietransport	Ter bescherming van het informatietransport, dat via alle soorten communicatiefaciliteiten verloopt, moeten formele beleidsregels, procedures en beheersmaatregelen voor transport van kracht zijn.	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
13.2.2	Overeenkomsten over informatietransport	Overeenkomsten moeten betrekking hebben op het beveiligd transporteren van bedrijfsinformatie tussen de organisatie en externe partijen	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
13.2.3	Elektronische berichten	Informatie die is opgenomen in elektronische berichten moet passend beschermd zijn.	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
13.2.4	Vertrouwelijkheids- of geheimhoudingsovereenkomst	Eisen voor vertrouwelijkheids- of geheimhoudingsovereenkomsten die de behoeften van de organisatie betreffende het beschermen van informatie weerspiegelen moeten worden vastgesteld, regelmatig worden beoordeeld en gedocumenteerd	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd

14	Acquisitie, ontwikkeling en onderhoud van informatiesystemen				
14.1	Beveiligingseisen voor informatiesystemen				
14.1.1	Analyse en specificatie van informatiebeveiligingseisen	De eisen die verband houden met informatiebeveiliging moeten worden opgenomen in de eisen voor nieuwe informatiesystemen of voor uitbreidingen van bestaande informatiesystemen.	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
14.1.2	Toepassingsdiensten op openbare netwerken beveiligen	Informatie die deel uitmaakt van uitvoeringsdiensten en die via openbare netwerken wordt uitgewisseld, moet worden beschermd tegen frauduleuze activiteiten, geschillen over contracten en onbevoegde openbaarmaking en wijziging	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
14.1.3	Transacties van toepassingsdiensten beschermen	Informatie die deel uitmaakt van transacties van toepassingsdiensten moet worden beschermd ter voorkoming van onvolledige overdracht, foutieve routing, onbevoegd wijzigen van berichten, onbevoegd openbaar maken, onbevoegd vermenigvuldigen of afspelen.	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
14.2	Beveiliging in ontwikkelings- en ondersteunende processen				
14.2.1	Beleid voor beveiligd ontwikkelen	Voor het ontwikkelen van software en systemen moeten regels worden vastgesteld en op ontwikkelactiviteiten binnen de organisatie worden toegepast	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
14.2.2	Procedures voor wijzigingsbeheer met betrekking tot systemen	Wijzigingen aan systemen binnen de levenscyclus van de ontwikkeling moeten worden beheerst door het gebruik van formele controleprocedures voor wijzigingsbeheer.	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
14.2.3	Technische beoordeling van toepassingen na wijzigingen bedieningsplatform	Als bedieningsplatforms zijn veranderd, moeten bedrijfskritische toepassingen worden beoordeeld en getest om te waarborgen dat er geen nadelige impact is op de activiteiten of de beveiliging van de organisatie.	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
14.2.4	Beperkingen op wijzigingen aan softwarepakketten	Wijzigingen aan softwarepakketten moeten worden ontraden, beperkt tot noodzakelijke veranderingen en alle veranderingen moeten strikt worden gecontroleerd	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
14.2.5	Principes voor engineering van beveiligde systemen	Principes voor de engineering van beveiligde systemen moeten worden vastgesteld, gedocumenteerd, onderhouden en toegepast voor alle verrichtingen betreffende het implementeren van informatiesystemen.	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
14.2.6	Beveiligde ontwikkelomgeving	Organisaties moeten beveiligde ontwikkelomgevingen vaststellen en passend beveiligen voor verrichtingen op het gebied van systeemontwikkeling en integratie die betrekking hebben op de gehele levenscyclus van de systeemontwikkeling.	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
14.2.7	Uitbestede softwareontwikkeling	Uitbestede systeemontwikkeling moet onder supervisie staan van en worden gemonitord door de organisatie	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
14.2.8	Testen van systeembeveiliging	Tijdens ontwikkelactiviteiten moet de beveiligingsfunctionaliteit worden getest	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
14.2.9	Systeemacceptatietests	Voor nieuwe informatiesystemen, upgrades en nieuwe versies moeten programma's voor het uitvoeren van acceptatietests en gerelateerde criteria worden vastgesteld.	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
14.3	Testgegevens				
14.3.1	Bescherming van testgegevens	Testgegevens moeten zorgvuldig worden gekozen, beschermd en gecontroleerd.	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
15	Leveranciersrelaties				
15.1	Informatiebeveiliging in leveranciersrelaties				
15.1.1	Informatiebeveiligingsbeleid voor leveranciersrelaties	Met de leverancier moeten de informatiebeveiligingseisen om risico's te verlagen die verband houden met de toegang van de leverancier tot de bedrijfsmiddelen van de organisatie, worden overeengekomen en gedocumenteerd	ja	contractuele verplichtingen	Geïmplementeerd
15.1.2	Opnemen van beveiligingsaspecten in leveranciersovereenkomsten	Alle relevante informatiebeveiligingseisen moeten worden vastgesteld en overeengekomen met elke leverancier die toegang heeft tot IT-infrastructuurelementen ten behoeve van de informatie van de organisatie, of deze verwerkt, opslaat, communiceert of biedt.	ja	contractuele verplichtingen	Geïmplementeerd

15.1.3	Toeleveringsketen van informatie- en communicatietechnologie	Overeenkomsten met leveranciers moeten eisen bevatten die betrekking hebben op de informatiebeveiligingsrisico's in verband met de toeleveringsketen van de diensten en producten op het gebied van informatie- en communicatietechnologie.	ja	contractuele verplichtingen	Geïmplementeerd
15.2 Beheer van dienstverlening van leveranciers					
15.2.1	Monitoring en beoordeling van dienstverlening van leveranciers	Organisaties moeten regelmatig de dienstverlening van leveranciers monitoren, beoordelen en auditen.	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
15.2.2	Beheer van veranderingen in dienstverlening van leveranciers	Veranderingen in de dienstverlening van leveranciers, met inbegrip van handhaving en verbetering van bestaande beleidslijnen, procedures en beheersmaatregelen voor informatiebeveiliging, moeten worden beheerd, rekening houdend met de kritikaliteit van bedrijfsinformatie, betrokken systemen en proces	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
16 Beheer van informatiebeveiligingsincidenten					
16.1 Beheer van informatiebeveiligingsincidenten en -verbeteringen					
16.1.1	Verantwoordelijkheden en procedures	Directieverantwoordelijkheden en -procedures moeten worden vastgesteld om een snelle, doeltreffende en ordelijke respons op informatiebeveiligingsincidenten te bewerkstelligen.	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
16.1.2	Rapportage van informatiebeveiligingsgebeurtenissen	Informatiebeveiligingsgebeurtenissen moeten zo snel mogelijk via de juiste leidinggevende niveaus worden gerapporteerd.	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
16.1.3	Rapportage van zwakke plekken in de informatiebeveiliging	Van medewerkers en contractanten die gebruikmaken van de informatiesystemen en -diensten van de organisatie moet worden geëist dat zij de in systemen of diensten waargenomen of vermeende zwakke plekken in de informatiebeveiliging registreren en rapporteren	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
16.1.4	Beoordeling van en besluitvorming over informatiebeveiligingsgebeurtenissen	Informatiebeveiligingsgebeurtenissen moeten worden beoordeeld en er moet worden geoordeeld of zij moeten worden geclassificeerd als informatiebeveiligingsincidenten	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
16.1.5	Respons op informatiebeveiligingsincidenten	Op informatiebeveiligingsincidenten moet worden gereageerd in overeenstemming met de gedocumenteerde procedures	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
16.1.6	Lering uit informatiebeveiligingsincidenten	Kennis die is verkregen door informatiebeveiligingsincidenten te analyseren en op te lossen moet worden gebruikt om de waarschijnlijkheid of impact van toekomstige incidenten te verkleinen	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
16.1.7	Verzamelen van bewijsmateriaal	De organisatie moet procedures definiëren en toepassen voor het identificeren, verzamelen, verkrijgen en bewaren van informatie die als bewijs kan dienen.	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
17 Informatiebeveiligingsaspecten van bedrijfscontinuïteitsbeheer					
17.1 Informatiebeveiligingscontinuïteit					
17.1.1	Informatiebeveiligingscontinuïteit plannen	De organisatie moet haar eisen voor informatiebeveiliging en voor de continuïteit van het informatiebeveiligingsbeheer in ongunstige situaties, bijv. een crisis of een ramp, vaststellen	ja	business requirements	Geïmplementeerd
17.1.2	Informatiebeveiligingscontinuïteit implementeren	De organisatie moet processen, procedures en beheersmaatregelen vaststellen, documenteren, implementeren en handhaven om het vereiste niveau van continuïteit voor informatiebeveiliging tijdens een ongunstige situatie te waarborgen	ja	business requirements	Geïmplementeerd
17.1.3	Informatiebeveiligingscontinuïteit verifiëren, beoordelen en evalueren	De organisatie moet de ten behoeve van informatiebeveiligingscontinuïteit vastgestelde en geïmplementeerde beheersmaatregelen regelmatig verifiëren om te waarborgen dat ze deugdelijk en doeltreffend zijn tijdens ongunstige situaties	ja	business requirements	Geïmplementeerd
17.2 Redundante componenten					
17.2.1	Beschikbaarheid van informatieverwerkende faciliteiten	Informatieverwerkende faciliteiten moeten met voldoende redundantie worden geïmplementeerd om aan beschikbaarheidseisen te voldoen.	ja	business requirements	Geïmplementeerd
18 Naleving					
18.1 Naleving van wettelijke en contractuele eisen					

18.1.1	Vaststellen van toepasselijke wetgeving en contractuele eisen	Alle relevante wettelijke statutaire, regelgevende, contractuele eisen en de aanpak van de organisatie om aan deze eisen te voldoen moeten voor elk informatiesysteem en de organisatie expliciet worden vastgesteld, gedocumenteerd en actueel gehouden	ja	wettelijke verplichtingen	Geïmplementeerd
18.1.2	Intellectuele eigendomsrechten	Om de naleving van wettelijke, regelgevende en contractuele eisen in verband met intellectuele eigendomsrechten en het gebruik van eigendomsssoftwareproducten te waarborgen moeten passende procedures worden geïmplementeerd.	ja	wettelijke verplichtingen	Geïmplementeerd
18.1.3	Beschermen van registraties	Registraties moeten in overeenstemming met wettelijke, regelgevende, contractuele en bedrijfseisen worden beschermd tegen verlies, vernietiging, vervalsing, onbevoegde toegang en onbevoegde vrijgave.	ja	wettelijke verplichtingen	Geïmplementeerd
18.1.4	Privacy en bescherming van persoonsgegevens	Privacy en bescherming van persoonsgegevens moeten, voor zover van toepassing, worden gewaarborgd in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving.	ja	wettelijke verplichtingen	Geïmplementeerd
18.1.5	Voorschriften voor het gebruik van cryptografische beheersmaatregelen	Cryptografische beheersmaatregelen moeten worden toegepast in overeenstemming met alle relevante overeenkomsten, wet- en regelgeving.	ja	wettelijke verplichtingen	Geïmplementeerd
18.2	Informatiebeveiligingsbeoordelingen				
18.2.1	Onafhankelijke beoordeling van informatiebeveiliging	De aanpak van de organisatie ten aanzien van het beheer van informatiebeveiliging en de implementatie ervan (bijv. beheersdoelstellingen, beheersmaatregelen, beleidsregels, processen en procedures voor informatiebeveiliging), moeten onafhankelijk en met geplande tussenpozen of zodra zich belangrijke	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
18.2.2	Naleving van beveiligingsbeleid en -normen	De directie moet regelmatig de naleving van de informatieverwerking en -procedures binnen haar verantwoordelijkheidsgebied beoordelen aan de hand van de desbetreffende beleidsregels, normen en andere eisen betreffende beveiliging	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd
18.2.3	Beoordeling van technische naleving Beheersmaatregel	Informatiesystemen moeten regelmatig worden beoordeeld op naleving van de beleidsregels en normen van de organisatie voor informatiebeveiliging.	ja	risicobeoordeling	Geïmplementeerd